

SPRAWOZDANIE I RECENZJE

Sprawozdanie z VII Ogólnopolskiej Konferencji Psychologów Rozwojowych nt. *Nowe wyzwania w rozwoju człowieka* (Puławy, 7-10 maja 1998 r.)

VII Ogólnopolska Konferencja Psychologów Rozwojowych, zorganizowana przez Sekcję Psychologii Rozwojowej Polskiego Towarzystwa Psychologicznego, Polskie Towarzystwo Neurolingwistyczne oraz Instytut Psychologii Uniwersytetu im. Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, odbyła się w dniach 7-10 maja 1998 roku w Puławach.

W konferencji uczestniczyło prawie stu psychologów z ośrodków naukowych w Białymstoku, Bydgoszczy, Częstochowie, Gdańsku, Kielcach, Krakowie, Lublinie, Łodzi, Poznaniu, Szczecinie, Toruniu, Warszawie i Wrocławiu oraz goście zagraniczni z Francji, Grecji i Wielkiej Brytanii. Program konferencji obejmował 4 sesje plenarne, 15 sympozjów tematycznych, sesję plakatową, warsztaty i 8 wykładów – w sumie ponad 110 prezentacji naukowych.

Obrady otworzył prof. B. Kaczmarek, dyrektor Instytutu Psychologii Uniwersytetu im. Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, witając w imieniu organizatorów wszystkich uczestników konferencji. Wykład inauguracyjny pt. *Zmiany osobowości i jej rozwój* wygłosił prof. K. Obuchowski (WSP Bydgoszcz). Autor podjął problem odpowiedzialności człowieka za własny rozwój oraz adaptacji będącej nieodłącznym elementem zmian osobowości. Zwrócił uwagę na fakt, że zdolność do refleksji to podstawowy czynnik zaistnienia zmian osobowości o charakterze twórczym, a perspektywy przyszłościowe pełnią rolę porządkującą przyszłość. Autor postuluje, że problemem psychologii w następnym stuleciu będzie coraz większy rozłam między ludźmi aktywnymi i nastawionymi na konsumpcję kultury masowej.

Podczas sesji plenarnej prof. B. Kaczmarek (UMCS) w wykładzie pt. *Aktywność własna a rozwój jednostki* zauważył, że kultura europejska promuje jednostki bierne. Podkreślił rolę aktywności własnej dla rozwoju i funkcjonowania osób niepełnosprawnych, podał liczne przykłady osiągnięć twórczych ludzi, którzy byli aktywni do późnej starości. W konkluzji autor stwierdził, iż aktywność jest jednym z najważniejszych czynników rozwoju osobniczego i dzięki niej ludzie nie muszą być skazani na demencję. Problem różnic związanych z płcią podjął prof. A. Nie-

mczyński (UJ) w wykładzie pt. *Umysł wyzwolony czy też płcią zniewolony*. Stereotypy płci są tak głęboko zakorzenione, że przynależność kobiet i mężczyzn do tego samego gatunku biologicznego – *homo sapiens* – nie jest nawet uświadamiana. Przeświadczenie o fundamentalnym znaczeniu różnic związanych z płcią autor uważa za przesadę, od którego dyscypliny społeczne i humanistyczne winny się wyzwolić.

Prof. A. Matczak (UW) podzieliła się z uczestnikami konferencji swoimi uwagami na temat nowych publikacji Wydawnictw Szkolnych i Pedagogicznych: *Stosowana psychologia wychowawcza* oraz *Psychologia dziecka*. Inne nowości Wydawnictwa z dziedziny psychologii i pozycje o charakterze encyklopedycznym zaprezentował red. W. Szczęsny.

W trakcie konferencji uczestnicy wysłuchali dalszych pięciu wykładów. Prof. W. Tłokiński (UG) w wystąpieniu pt. *Porozumiewanie się, kontakt z innymi ludźmi: gerontologiczny obszar zaniedbań, drogi naprawy*, podjął problem kontaktów interpersonalnych ludzi w późnych latach życia. Autor zwrócił uwagę na fakt, że komunikacja z innymi ludźmi jest jednym z ważniejszych źródeł satysfakcji życiowej i wskazał realne możliwości poprawy sytuacji osób w starszym wieku. *Nowy model kształcenia psychologów*, to temat wykładu wygłoszonego przez prof. J. Brzezińskiego (UAM). Autor przedstawił powody, dla których konieczne jest dokonanie zmian w sposobie kształcenia psychologów oraz wyjaśnił główne założenia programu studiów psychologicznych. Planowanym zmianom winna przyświecać myśl, że psychologia jest tylko jedna, ale ma wiele zastosowań, a zła nauka prowadzi do złej etyki. Prof. J.E. Gombert (Francja) wygłosił wykład pt. *Świadome i nieświadome nabywanie umiejętności czytania* ukazując nowe, ciekawe aspekty tego zagadnienia. Celem wykładu dr hab. M. Straś-Romanowskiej (UWr) pt. *Rozwój duchowy człowieka i niektóre jego zagrożenia w dobie technopolu* było dokonanie rozróżnienia między duchowym i psychicznym wymiarem człowieka oraz przedstawienie koncepcji rozwoju duchowego, w której kluczowym pojęciem jest kryzys egzystencjalny. Prof. C. Walesa (KUL) wygłosił wykład pt. *Religijne przeżywanie piękna u młodzieży*, prezentując w nim wyniki badań empirycznych.

Sesję plakatową przewidzianą programem konferencji prowadził prof. J. Trempała (WSP Bydgoszcz). Obejmowała ona kilkanaście prezentacji o różnorodnej tematyce i zakończyła się interesującą dyskusją.

Sesja warsztatowa pt. *Video-terapia – metoda pomocy dziecku i jego rodzinie*, prowadzona przez dr M. Kujawę (UJ), poświęcona była behawioralnej technice

stosowanej w terapii rodzin z problemami komunikacyjnymi i o zaburzonych relacjach.

Podczas konferencji odbyło się piętnaście sympozjów. Poruszana w nich problematyka zawierała się w następujących tematach: *Psycholingwistyczne uwarunkowania rozwoju komunikacji pisemnej; Zaburzenia rozwoju; Kształtowanie się tożsamości młodzieży; Edukacyjne aspekty rozwoju; Rozwój człowieka w pełnym cyklu życia – teorie, badania, zastosowania; Poznawcze i komunikacyjne kompetencje dziecka; Nowe trendy w psychologii biznesu; Rozwój człowieka dorosłego; Uwarunkowania kształtowania się statusów tożsamości osobowej; Poznawczo-emocjonalne funkcjonowanie dziecka; Z zagadnień rozwoju procesów decyzyjnych; Relacje młodzież – rodzice; Stefana Szumana myśli o wychowaniu – w siedemdziesiątą rocznicę założenia Katedry Psychologii Wychowawczej na Uniwersytecie Jagiellońskim; Z zagadnień rozwoju religijnego dzieci i młodzieży. W sumie wygłoszono 90 referatów.*

W czasie trwania konferencji miało miejsce zebranie sprawozdawczo-wyborcze Sekcji Psychologii Rozwojowej Polskiego Towarzystwa Psychologicznego, podczas którego powołano nowy zarząd. Przewodniczącą Sekcji na najbliższą kadencję została dr hab. M. Kielar-Turska.

Problematyka konferencji obejmowała wszystkie główne zagadnienia psychologii rozwojowej, a celem jej było ukazanie nowych obszarów badawczych i kierunków poszukiwań. W świetle przemian społecznych, ekonomicznych, politycznych i kulturowych zachodzących w Polsce w ostatnich latach istotny staje się problem zmian w orientacjach przyszłościowych, jak również kwestia kształtowania się tożsamości osobowej młodzieży. Zmiany w systemie oświaty wymagają opracowania psychologicznych programów rehabilitacyjnych dla dzieci niepełnosprawnych i ich rodziców w warunkach integracji. Innym problemem psychologii rozwojowej jest aktywizacja i wspomaganie rozwoju osób w wieku emerytalnym. Otwarty pozostaje problem użyteczności teorii post-piagetowskich dla stymulowania rozwoju poznawczego, a koncepcja inteligencji emocjonalnej stawia przed badaczami kolejne wyzwanie.

Na koniec podkreślić należy, że dzięki wysiłkom organizatorów konferencja przebiegała w atmosferze sprzyjającej twórczej aktywności jej uczestników.